

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 20535/2023
02.10.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Марије Терзић, Весне Субић и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Жељко Пецињачки, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Привредни суд у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво, ради накнаде материјалне штете због утврђене повреде права на суђење у разумном року, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 139/22 од 02.09.2022. године, у седници одржаној 02.10.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 139/22 од 02.09.2022. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гжрр1 139/22 од 02.09.2022. године и пресуда Трећег основног суда у Београду Прр1 31/20 од 09.02.2022. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду Прр1 31/20 од 09.02.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па је обавезана тужена да тужиљи на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Београду Ст 268/12, исплати 92.969,01 динар са законском затезном каматом од 21.07.2020. године до коначне исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу да се обавезе тужена да тужиљи на износ од 92.969,01 динар исплати законску затезну камату од 18.12.2013. до 20.07.2020. године, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 67.500,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Вишег суда у Београду Гжрр1 139/22 од 02.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Трећег основног суда у Београду Прр1 31/20 од 09.02.2022. године у ставу првом и трећем изреке. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је изјавила благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. Закона о парничном поступку, ради уједначавања судске праксе.

По оцени Врховног суда, испуњени су услови из члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23), за одлучивање о посебној ревизији тужене, ради уједначавања судске праксе по питању одговорности Републике Србије за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа који су без њихове кривице остале неизвршене и у поступку стечаја вођеним над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом. Стога је одлучено као у првом ставу изреке.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеним чињеницама, тужилац био запослен у Привредном друштву "Навип" а.д. Београд. Из потврде Агенције за привредне регистре од 19.11.2020. године, утврђено је да је решењима од 11.11.1996. године и 02.07.2002. године, као оснивач "Навип" а.д., Београд, регистрован друштвени капитал и акционарски капитал, да је Навип а.д у стечају приватизован 2001. године, те да је решењем од 09.06.2005. године преведен у Регистар привредних субјеката и истим решењем је као оснивач регистрован акцијски капитал са уделом од 100%. Решењем Привредног суда у Београду Ст 268/12 од 15.05.2012. године, над АД "Навип" Београд отворен је стечајни поступак у коме је тужилац пријавио своје потраживање. Закључком о листи утврђених потраживања од 17.12.2013. године, потраживање тужиоца је признато у укупном износу од 85.572,64 динара у трећем исплатном реду. Тужилац није наплатио своје потраживање у стечајном поступку. Решење о банкротству стечајног дужника донето је 11.06.2015. године (стечајни дужник је претходно био у поступку реорганизације) и након тога је започет поступак продаје имовине, а током 2016, 2017, 2018 и 2019. године, стечајни управник је спровео више јавних продаја и уновчио део имовине стечајног дужника. Решењем Привредног суда у Београду Р4 Ст 861/19 од 14.06.2019. године, усвојен је приговор тужиоца и утврђено да је у поступку који се води пред Привредним судом у Београду под бр. Ст 268/2012, повређено његово право на суђење у разумном року.

Нижестепени судови су закључили да је тужбени захтев тужиље основан јер је истој у стечајном поступку који се води пред Привредним судом у Београду Ст 268/12 (стечајни дужник Навип а.д. Београд у стечају) решењем признато потраживање у износу од 259.461,35 динара. Тужилји је исплаћено у стечајном поступку део потраживања а остао неисплаћен сада тражени износ. „Навип“ а.д. у стечају је приватизован 02.11.2001. године. Како је потраживање тужиље настало у време док је стечајни дужник био у већински друштвеној својини и представљало друштвено предузеће са већинским уделом друштвеног капитала, то је тужена у обавези да исплати тражени износ.

Међутим, по становишту Врховног суда због непотпуно утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је погрешно применио материјално право. Од битне је

чињенице, када је настало потраживање тужиље (али само потраживање из радног односа) јер од тога зависи основаност захтева. Првостепени суд није тачно утврдио чињеницу када је настало потраживање које потиче из радног односа већ само паушално наводи да је потраживање настало док је стечајни дужник био већински у друштвеној својини. Од тога зависи објективна одговорност државе за накнаду штете. Пропустили су нижестепени судови да утврде тачно чињенице да ли је држава продала свој део капитала приватним лицима пре или после настанка тужиљиног потраживања, јер чињеница да је држава продала капитал, након настанка тужиљиног потраживања из радног односа, не може да је ослободи од извршења обавезе, јер је била дужна да осигура да нови власник изврши преузете обавезе из радног односа. Иако стечајни дужник више није субјект којим управља држава, релевантно је да ли су потраживања из радног односа настала пре него што је извршена продаја државног или друштвеног капитала. Ако је потраживање настало након приватизације нужно је утврдити узрочно-последичну везу да ли је стечајни дужник имао средства на имовини од којих би се потраживање могло наплатити у ситуацији да је суд ефикасно поступао и предузимао нужне радње у циљу намирења поверилаца и да је у моменту када је тужиља стекла право на накнаду по Закону о заштити права на суђење у разумном року било средстава на рачуну стечајног дужника и да јој она у циљу намирења потраживања нису исплаћена, због незаконитог и неправилног рада стечајних органа.

У поновном поступку чињенично стање ће бити потпуно утврђено тако што ће се утврдити чињеница када је потраживање тужиље из радног односа које је признато у стечајном поступку настало, пре или након продаје друштвеног капитала стечајног дужника – утврдити назначена узрочно-последична веза, од чега зависи и правилна примена материјалног права приликом доношења одлуке у овој правној ствари.

На основу члана 416. став 2. ЗПП Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић